

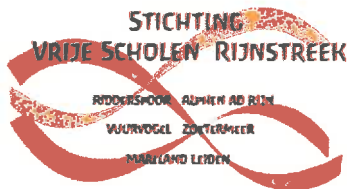
Stichting VRIJE SCHOLEN RIJNSTREEK

JAARREKENING
*** 2013 ***

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	2
Balans per 31 december 2013	13
Staat van baten en lasten over 2013	14
Kasstroomoverzicht 2013	15
Grondslagen voor de jaarrekening	16
Toelichting op de balans per 31 december 2013	18
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	22
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2013	23
Honoraria van de accountants	27
Bezoldiging bestuurders en gewezen topfunctionarissen	28
Overige gegevens	29
Accountantsverklaring	30
Gegevens over de rechtspersoon	32
Financiële kengetallen	33

BESTUURSVERSLAG

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek

2013

Algemene gegevens

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek is opgericht bij notariële akte van 18 oktober 2002.

Nummer bevoegd gezag: 41359.

Onder het bevoegd gezag vallen de volgende scholen:

- **Vrije School Mareland**, Maresingel 19, 2316 HA Leiden, Brin nummer. 06UT
- **Vrije School Vuurvogel**, Schansbos 5-6, 2716 GV Zoetermeer, Brin nummer 06MQ
- **Vrije School Ridderspoor**, Essenburg 24-26, 2402 KP Alphen a/d Rijn, Brin nummer 08SE;

Bestuur en directie

Het bestuur werd op 31 december 2013 gevormd door:

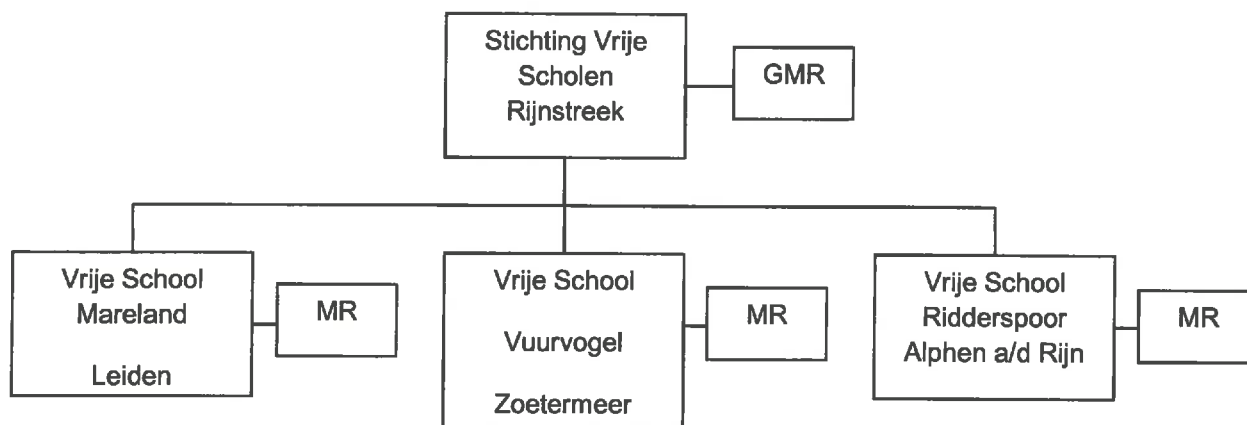
- Mevrouw M.L. Snoep, voorzitter
- De heer D. de Koning, bestuurslid
- Mevrouw D.W. Maas, secretaris
- De heer W.J.M. van Leeuwen, penningmeester

De directie bestond per 31-12-2013 uit:

- De heer W.S. de Koning, locatie Mareland, Leiden
- De heren W.M. Klapwijk (heel 2013) en W.S. de Koning (tot 1-8-2013) locatie Vuurvogel, Zoetermeer
- De heer W.M. Klapwijk, locatie Ridderspoor, Alphen aan den Rijn

Juridische structuur en organisatiestructuur

Kernactiviteiten en organisatiedoelen

De Stichting Vrije Scholen Rijnstreek beheert drie vrijescholen voor primair onderwijs, waar onderwijs wordt gegeven aan kinderen van van 4 – 12 jaar.

De stichting heeft ten doel het bevorderen van de persoonlijke ontwikkeling en onderwijs op basis van de pedagogie van Rudolf Steiner en de daaronder gelegen sociale impuls (art. 2 stichtingsstatuten).

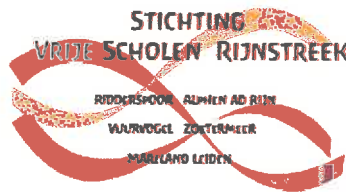
Financieel herstel:

Het jaar 2013 was er een van definitief financieel herstel voor de stichting. Het is directie en bestuur gelukt om de ingeslagen weg van 2011 – discipline in uitgaven, personeelsbestand in lijn brengen met de omvang en financiële middelen en terugdringen van het hoge ziekteverzuim – voort te zetten. Waar we in 2012 nog een tegenvaller hadden (belasting naheffing) kende de stichting in 2013 voornamelijk meevallers. Op eigen kracht is een positief resultaat van ruim € 100.000,- gehaald. Vanuit het herfstakkoord is nog een extra uitbetaling ontvangen van ruim 100.000, waarmee ons resultaat op 205.000 is uitgekomen.

Tevens is gestart met voorzieningen groot onderhoud (60.000). Een en ander maakt duidelijk: Rijnstreek is weer financieel gezond. Er is voldoende liquiditeit en het eigenvermogen is van 55.000 negatief (aanpassing ivm stelselwijziging per 1-1-2013) naar ruim 150.000 positief.

Algemeen instellingsbeleid

Nagestreefd wordt dat de drie scholen naar het oordeel van de Inspectie van Onderwijs minimaal van voldoende kwaliteitsniveau zijn. De onderwijsprestaties van Mareland in Leiden en RidderSpoor in Alphen aan den Rijn zijn voldoende zoals blijkt uit de genormeerde toetsen die worden afgenomen. Het streven is om dit niveau te behouden en op sommige punten verder te verbeteren. De Vuurvogel in Zoetermeer is november 2012 als zeer zwak beoordeeld.

Het personeelsbeleid is er in deze fase op gericht om het hoge langdurig ziekteverzuim terug te dringen. Het ziekteverzuimbeleid is door de directie aangescherpt.

De overeenkomst met de Centrale Administratie voor Vrije Scholen is in de loop van 2013 overgenomen door Stichting Vizyr.

De overeenkomsten met derden voor de buitenschoolse opvang zijn ook in 2013 voortgezet.

Het bestuur heeft in samenspraak met de verschillende medezeggenschapsraden het opgestelde strategisch plan 2012 in 2013 verder invulling gegeven. In dit plan zijn vijf speerpunten geformuleerd:

- Vergroten en herstellen van (zelf)vertrouwen (empowerment)
- Verhogen van de kwaliteit
- Groei van het aantal leerlingen
- Beheer op orde
- Herbezinning op onze organisatie

Naast ouderavonden en nieuwsbrieven wordt in een jaarlijks onderwijskundig verslag per school verantwoording afgelegd aan ouders en andere betrokkenen over de ontwikkelingen op schoolniveau.

Speerpunten beleid 2013

In het voorjaar 2013 is er gestart met een drietal trajecten die met ondersteuning van de PO-Raad konden worden gestart. Deelname aan het project 'In Balans' had tot doel het financiële beleid verder op orde te brengen. Met het daaruit voortvloeiende formatieplan 2013-2014 is een personele krimp voorzien en gerealiseerd.

Er is strak gestuurd op het terugdringen van ziekteverzuim.

Daarnaast is gestart om, binnen het kader van het project 'Beter Worden, Beter Blijven', de Vuurvogel van zeer zwak naar het basisarrangement te tillen.

Als onderdeel van de reorganisatie zijn de gesprekken met de Vrijeschool Den Haag geïntensiveerd en is een intentieovereenkomst getekend. Tegen het einde van 2013 bleek dat binnen de Haagse Vrije School bij de medezeggenschapsraden weerstand ontstond vanwege interne problematiek wat betreft het samengaan / fuseren van scholen. Het bestuur van de Haagse vrijeschool heeft om een time-out van enkele maanden gevraagd.

Het bestuur van de stichting VSR beraadt zich inmiddels ook op een zelfstandige bestuurlijke organisatie, dan wel samenwerking/samenvoeging met een andere organisatie.

Onderwijs

Mede naar aanleiding van het inspectierapport van de Vuurvogel is stevig ingezet op de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs:.

- Ingezet is op verbetering van het aanbod van de leerstof, waarbij is geïnvesteerd in de aanschaf van ondersteunende methodes;
- Het leerlingvolgsysteem Volglijn is verder geïmplementeerd, mede middels trainingen aan leerkrachten, om leerlingen en hun resultaten te volgen;

- De in Vuurvogel ontwikkelde aanpak wordt waar nodig ook toegepast in de andere twee scholen;
- Veelal met ondersteuning van de samenwerkingsverbanden WSNS is ingezet op Handelingsgericht en Opbrengstgericht werk in de klas.

Personeel

De gestuurde uitstroom van personeel is doorgezet en de voorspelde krimp in het formatieplan 2013-2014 is in september gerealiseerd. De balans tussen inkomsten en uitgaven is sinds het najaar 2013 sterk verbeterd.

Onderstaand een overzicht van de formatie exclusief de vervangers.

Aantal	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Personeelsleden	80	75	71	63	55	47
Formatie directie	2,6	2,4	2,4	2,4	1,8	2,0
Formatie OP	38,2	35,9	33,5	31,0	28,1	23,2
Formatie OOP	7,2	6,3	5,1	5,2	4,8	4,7

Belangrijkste kenmerken van het gevoerd (financieel) beleid

Leerlingen: Nadat het kwaliteitsrapport van de Onderwijsinspectie betreffende de Vuurvogel is gepubliceerd is het leerlingaantal met name in de hogere klassen daar met ca. 40 leerlingen sterk gedaald. Ook Mareland laat een kleine daling (8 leerlingen) zien. Ridderspoor stijgt het leerlingaantal met 13 leerlingen. Per saldo krimpt het leerlingaantal met $\pm$ 35 leerlingen. In het formatieplan 2013-2014 is deze daling meegenomen.

Het leerlingenaantal per teldatum 1 oktober was de laatste jaren als volgt:

Leeftijd	2008	2009	2010	2011	2012	2013
4-7 jaar	274	242	235	218	235	235
8-12 jaar	316	320	289	253	249	214
Totaal	590	562	524	471	484	449

Personeel: Het jaar 2013 trekt de continuering en versnelling van de veranderingen wederom een wissel op de inzet van de medewerkers. Verassend en verheugend is dat ondanks dat, het hoge ziekteverzuim significant daalt, zoals in onderstaande tabel wordt weergegeven. onderstaand staatje wordt dit weergegeven.

In procenten	Leiden	Zoetermeer	Alphen
2008	11,34	11,31	7,02
2009	6,84	18,30	12,60
2010	15,14	23,50	16,09
2011	19,38	22,97	8,92
2012	9,80	24,89	12,42
2013	6,82	11,68	1,53

Funcatiemix

In het kader van de invoering van de functiemix, bedoeld ter stimulering en verbetering van de zorg voor de kwaliteit van het onderwijs in de scholen, is in het afgelopen jaar in de stichting een begin gemaakt met het aanstellen van LB-functionarissen. De invoering van de functiemix biedt leraren de mogelijkheid om hun loopbaanperspectief te verbeteren, en de onderwijskwaliteit te helpen verhogen waardoor zij meer uitgedaagd worden zich gedurende hun loopbaan in het primair onderwijs professioneel te blijven ontwikkelen. Afspraken over de invoering zijn in *het Convenant LeerKraft* vastgelegd. Om in aanmerking te komen voor een benoeming als LB-leerkracht werden de volgende criteria bij aanstelling gehanteerd:

De leraar levert een schoolbrede/stichtingsbrede bijdrage aan de kwaliteitszorg en de onderwijsontwikkeling. De leraar functioneert aantoonbaar professioneel goed, wat eveneens uit het laatste functioneringsgesprek blijkt.

De leraar beschikt over een HBO+ werk- en denkniveau wat blijkt uit relevante opleidingen en verworven competenties en certificaten.

De leraar heeft zich gespecialiseerd in één van de LB-taken en heeft daartoe een opleiding gevolgd of is bereid die te volgen.

De leraar beschikt over specifieke kennis en/of ervaring die in de school maar desgewenst ook in andere scholen binnen de Stichting kan worden ingezet.

Op grond van deze criteria werden in het kader van de functiemix de volgende functies geïmplementeerd:

1 senior IB-er : werd benoemd in schaal LC; gehanteerd werd het functieprofiel van de AVS m.b.t. bovenscholse IB-verantwoordelijkheid en ontwikkeling van het leerling ondersteuningsbeleid zoals vastgelegd in de regeling Passend Onderwijs

3 IB-ers: waren al ingeschaald volgens de geldende IB/LB normen(functieprofiel AVS)

2 leerkrachten: werden benoemd in de LBschaal; een bouwcoördinator en een seniorleerkracht

3 leerkrachten: werden na sollicitatie Voor een LB-functie benoemd als rekencoördinator, taal coördinator en coördinator hoogbegaafdheid. Allen volgen een één- of twee jarige opleiding aan de Hogescholen van Leiden en Utrecht om binnen de komende twee jaar aan het gewenste opleidingsniveau te voldoen.

Prestatiebox:

De volledige € 44.600,- is besteed personele kosten. Sinds 2012 hoeft dit niet meer apart te worden verantwoord

Beheersing uitkeringen na ontslag

Alle ontslagen volgen nauwgezet de instroomtoets. Er was in 2013 1 ontslag in dit kader en deze is volledig door de toets gekomen

Klachten: Afhandeling van klachten Voor klachten is er een procedure binnen de stichting. Daarnaast is er een vertrouwenspersoon aan de stichting verbonden en geldt de Klachten procedure van de VBS.

Samenvatting uit het jaarverslag van de vertrouwenspersoon: *In 2013 werd in drie gevallen een beroep op mij als vertrouwenspersoon gedaan. Twee gevallen hadden betrekking op (ouders van) leerlingen van de Marelandschool in Leiden; een geval betrof de moeder van een leerling van De Vuurvogel in Zoetermeer. De 1^e casus eindigde met de overgang van de leerling naar vervolgonderwijs. De 2^e casus eindigde met het vertrek van de leerling naar het vervolgonderwijs. De 3^e casus heeft geresulteerd in het over en weer uitspreken van goede intenties: het kind is op school gebleven.*

Financieel beleid

Analyse van de financiële situatie

Dankzij een zeer positief exploitatieresultaat is het eigen vermogen gestegen naar € 150.000. Ook de liquiditeit is weer op orde, temeer daar er ook voorzieningen op groot onderhoud zijn opgenomen die daadwerkelijk door contant geld worden geborgd. Begin 2013 werd het herstelplan vastgesteld om per einde 2015 op een solvabiliteit van 30% te zitten. Reeds in 1 jaar is deze doelstelling ruimschoots gehaald!

Gang van zaken gedurende het verslagjaar

Het exploitatieresultaat is uitgekomen op +/- 205.000 terwijl +/- 70.000 was begroot. Analyse financieel resultaat

Rubriek	Afwijkend bedrag t.o.v. begroting	Oorzaken afwijkingen
Rijksbijdragen	+ € 166.000	Voornamelijk door extra gelden uit het herfstakkoord en subsidie Jonge leerkrachten
Overige baten	+ € 60.000	Verhuur (6K) Zorgmiddelen samenwerkingsverband (12K) en ouderbijdragen (+29K) zijn de voornaamste componenten m.b.t. de hogere baten
Personele lasten	- € 114.000	Versneld krimpings van de FTE (-/- 55K) Minder inhuren van externen (-/- 11K) en veel lagere malus van het vervangingsfonds (-/- 47K)
Huisvestingslasten	+ € 104.000	Voornamelijk veroorzaakt door verandering van stelsel (65K) Energie en water : naheffing Zoetermeer van 3 voorgaande jaren (23K) en hoger energieverbruik
Overige instellingslasten	+€ 12.000	Door versnelde vervanging van leermiddelen
Overige kosten	+ € 23.000	Schoolbegeleidingsdienst (+6K) Contributie vereniging van Vrije Scholen (6k) zijn hier de grootste drivers

a. Relevante ontwikkelingen en factoren

- De daling van het leerlingenaantal in de afgelopen jaren heeft weliswaar enerzijds geleid tot dalende inkomsten, maar de formatie is in 2013 in lijn gebracht met de baten. Daarnaast zijn de extra gelden uit het herfstakkoord uiteraard een factor in het uiteindelijke resultaat.
- Het strikte bestel- en benoemingsstelsel wat in 2011 is ingevoerd heeft met name in 2013 zijn vruchten heeft afgeworpen.
- De subsidie rekenen en taal is grotendeels besteed aan leermiddelen voor die vakken.
- Het hoge ziekteverzuim is met succes teruggedrongen dankzij een gedegen plan van aanpak door de directie en de opvolging daarop.
- Het management, dat in het verleden grotendeels bestond uit interim management, is m.i.v. september 2012 vervangen door reguliere aanstellingen. Dit brengt niet alleen lagere kosten met zich mee, maar vooral is zichtbaar geworden wat continuïteit en betrokkenheid doet met de scholen en de stichting in het algemeen.

BEGROTING 2014-16			
BATEN			
	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
(Rijks)bijdragen Ministerie van OCW			
Normatieve rijksbijdragen			
Min. OCW	1.664.469	1.622.975	1.707.820
Overige subsidies Ministerie OCW	47.611	50.409	-
Rijksbijdragen MI	310.950	325.213	338.865
Rijksbijdragen Personeel	197.890	194.795	204.413
Totaal Rijksbijdragen OCW	2.220.920	2.193.392	2.251.098
Overige overheidsbijdragen	8.000	8.000	8.000
Overige baten	208.512	211.512	214.512
TOTAAL BATEN	2.437.432	2.412.904	2.473.610
LASTEN			
Personele lasten			
Lonen en salarissen	1.822.347	1.823.849	1.831.215
Overige personele lasten	104.520	99.520	99.520
Af: uikeringen	-	-	-
Totaal personele lasten	1.926.867	1.923.369	1.930.735
Afschrijvingen			
Afschrijvingskosten overige activa	29.422	42.221	43.109
Totaal afschrijvingskosten	29.422	42.221	43.109
Huisvestingslasten	211.675	213.440	215.228
Overige instellingslasten			
Administratie en beheer	102.100	103.600	103.600
Overige	40.226	40.438	40.483
Totaal overige instellingslasten	142.326	144.038	144.083
Leermiddelen (PO)			
OLP	38.150	38.150	38.650
ICT	-	-	-
Inventaris/leermiddelen	1.550	1.550	1.550
Totaal leermiddelen PO	39.700	39.700	40.200
TOTAAL LASTEN	2.349.990	2.362.768	2.373.355
SALDO BATEN en LASTEN			
	87.442	50.136	100.255

Treasuryverslag

Het streven is een optimaal resultaat te behalen door middel van risicoloos beheer. Dit betekent dat het deel van de liquide middelen, waarvan wordt verwacht dat het niet beschikbaar hoeft te zijn, op een duurzame spaarrekening met een zo gunstig mogelijke rente wordt gezet.

Risicobeheersing en continuïteitsparagraaf

Om financiële risico's van begrotingsoverschrijdingen zoveel mogelijk uit te sluiten wordt een strakke planning & control cyclus gehanteerd.

Met betrekking tot de kengetallen: zie bovenstaande tabellen. De scholen groeien in leerlingenaantallen. Toch wordt er uiterst voorzichtig geopereerd waar het aannemen van extra personeel betreft. Voor het openstellen van bijvoorbeeld een extra kleuterklas met dito personeelslid worden de effecten doorberekend tot en met de 6^e klas van die betreffende lichte.

De balansramingen zijn in orde en vormen een weerspiegeling van de werkelijkheid. Op basis van de conservatieve groeicijfers en dito baten, in combinatie met nog steeds een zuinig en stringent beleid op de uitgaven zijn directie en bestuur ervan overtuigd dat de begrote baten en lasten haalbaar zijn en tegelijkertijd ruimte bieden voor groei in de scholen, zowel qua onderwijskwaliteit, sfeer voor alle betrokkenen, financieel en werkdruk.

Onze totale financiële positie (reserves en kaspositie) maakt tevens dat wij inmiddels ook weer een calamiteit kunnen opvangen.

Functiescheiding tussen bestuur en intern toezicht:

Gelet op de precare situatie waarin Rijnstreek zich de afgelopen jaren bevond hebben de voorzitter en penningmeester veelal operationeel geacteerd. De 2 overige bestuursleden hebben met name controlerend en adviserend opgetreden. Hiermee heeft Rijnstreek een pragmatische invulling gegeven aan scheiding van operationele taken en toezicht. Voor 2014 staat verder formaliseren van de implementatie Code Goed Bestuur op de agenda van het bestuur van de Stichting Vrije Scholen Rijnstreek. **Over 2013 is er daarom geen bestuursverslag opgesteld door de toezichthouder.**

kengetallen huidige jaar en prognose voor de komende 3 jaren

Prognose Rijnstreek FTE en Leerlingen aantallen

	Directie	OP	OOP	totaal	aantal leerlingen
2013	2	23,2	4,7	29,9	449
2014	2	25	5	32	490
2015	2,2	25	5	32,2	495
2016	2,2	25	5	32,2	500

Groei uitbreiding klassen door extra OP. Verdere verschuiving van zorg naar ondersteunend en administratief personeel, maar geen uitbreiding in Fte vanaf 2014 ZIE VERDER FORMATIEPLAN

Meerjaren balans

	31-12-2013	31-12-2014	31-12-2015	31-12-2016
MVA	159.347	247.845	233.324	233.715
FVA	660	660	660	660
	160.007	248.505	233.984	234.375
Vorderingen	156.996	160.000	162.000	175.000
Liquide middelen	186.355	193.322	257.312	359.676
	343.351	353.322	419.312	534.676
Totaal activa	503.358	601.827	653.296	769.051
Eigen vermogen				
Algemeen	150.137	212.579	236.715	311.970
Privaat		25.000	50.000	75.000
Voorzieningen	88.534	95.081	116.581	127.081
Langlopende schulden	0			
Kortlopende schulden	264.687	269.167	250.000	255.000
Totaal passiva	503.358	601.827	653.296	769.051

Huisvesting:

Eigendom gemeenten en volgen gemeentelijk beleid. Er is een Meerjaren Onderhoudplanning per school en we hebben ondersteuning van bouwadviesbureaus. Geen uitbreidings /grote verbouw plannen. Verhuur is aan PSZ, BSO en verhuur aan diverse culturele activiteiten (doorgaans vrije school gerelateerde) in de avonden.

Specifieke risico's en neutralisering daarvan

De volgende risico's zijn geïnventariseerd:

- Bekend is dat de materiële bekostiging vanuit OC&W al jarenlang bij lange na niet kostendekkend is. Die wordt uit eigen middelen aangevuld. Met de invoering van Passend Onderwijs zal de huidige rugzakbekostiging komen te vervallen en vervangen worden door een andere verdeling van zorggelden.

- De minister heeft aangekondigd het Vervangingsfonds te willen afschaffen. Momenteel is de school verzekerd voor de vervangingskosten bij ziekte, maar of het hoe dat in de toekomst mogelijk zal zijn moet blijken. Belangrijk is voldoende buffer aan te leggen voor dit risico.
- Bij enkele personeelsleden is de kwaliteitsontwikkeling onvoldoende. In deze gevallen wordt gewerkt aan dossiervorming.

Balans per 31 december 2013
 (na resultaat bestemming)

ACTIVA

	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Vaste activa		
Materiële vaste activa	159.347	153.156
Financiële vaste activa	660	920
	<u>160.007</u>	<u>154.076</u>
Vlottende activa		
Vorderingen	156.996	130.108
Liquide middelen	186.355	83.140
	<u>343.351</u>	<u>213.248</u>
Totaal activa	<u><u>503.358</u></u>	<u><u>367.324</u></u>

PASSIVA

Eigen vermogen		
Eigen vermogen	150.137	-54.847
Voorzieningen	88.534	38.343
Kortlopende schulden	264.687	383.828
Totaal passiva	<u><u>503.358</u></u>	<u><u>367.324</u></u>

Staat van baten en lasten over 2013

	<u>2013</u>	<u>Begroting 2013</u>	<u>2012</u>
Baten			
Rijksbijdragen	2.388.972	2.282.380	2.322.127
Overige overheidsbijdragen	14.094	13.000	12.248
Overige baten	275.857	215.900	245.292
Totaal baten	<u>2.678.923</u>	<u>2.511.280</u>	<u>2.579.667</u>
Lasten			
Personele lasten	2.007.009	2.111.375	2.242.283
Afschrijvingen	23.903	25.535	24.187
Huisvestingslasten	234.268	130.500	118.152
Overige lasten	208.423	173.786	190.855
Totaal lasten	<u>2.473.603</u>	<u>2.441.196</u>	<u>2.575.477</u>
Saldo baten en lasten	205.320	70.084	4.190
 Financiële baten en lasten	 -336	 -450	 -6.741
Resultaat	<u><u>204.984</u></u>	<u><u>69.634</u></u>	<u><u>-2.551</u></u>

Kasstroomoverzicht 2013

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	205.320	4.190
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	23.903	24.187
- Mutaties voorzieningen	50.191	-1.160
Veranderingen in vlottende activa:		
- Vorderingen	-26.888	17.714
- Schulden	-119.141	-105.424
	<u>-71.935</u>	<u>-64.683</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		
Ontvangen interest	31	665
Betaalde interest	-367	-7.406
Buitengewoon resultaat	0	0
	<u>-336</u>	<u>-6.741</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	<u>133.049</u>	<u>-67.234</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-30.094	-2.977
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
Investerings in deelnemingen en/of samenwerkingsverbanden	0	0
Mutaties leningen	0	0
Overige investeringen in financiële vaste activa	260	0
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-29.834</u>	<u>-2.977</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Nieuw opgenomen leningen	0	0
Aflossing langlopende schulden	0	-12.479
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>0</u>	<u>-12.479</u>
Mutatie liquide middelen	<u>103.215</u>	<u>-82.690</u>
Eindstand liquide middelen	186.355	83.140
Beginstand liquide middelen	83.140	165.830
Mutatie liquide middelen	<u>103.215</u>	<u>-82.690</u>

Grondslagen voor de jaarrekening

Deze jaarrekening is opgesteld in euro's.

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de RJ-richtlijnen met name RJ 660 toegepast.

Algemeen

De cijfers van 2012 zijn indien noodzakelijk geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2013 mogelijk te maken.

Stelselwijziging

Ingaande 2013 is er voor gekozen om een onderhoudsvoorziening in plaats van de eerder gehanteerde gehanteerde componentenmethode toe te passen op te nemen.

De hierdoor ontstane mutatie ad € 6,351 is ten laste van de bestemmingsreserve (privaat) geboekt.

Waardering van de activa en passiva

De activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij anders is vermeld.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden geactiveerd voor zover de verkrijgings- of vervaardigingsprijs hoger is dan € 500,00. De waardering geschiedt tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijving. De afschrijving is gebaseerd op de economische levensduur.

Gebouwen en terreinen

De in de balans opgenomen gebouwen betreffen met eigen middelen gefinancierde (delen van) gebouwen en verbouwingen.

De afschrijvingspercentages bedragen:

- gebouwen	3,33%
- verbouwingen	10%
- geactiveerd onderhoud	nvt

Inventaris en apparatuur

De afschrijvingspercentages bedragen:

- computers	33,3%
- overige inventaris en apparatuur	10 tot 20%

Passiva

Voorzieningen

Pensioenvoorziening

Ingaande 2005 is de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 271 inzake personeelsbeloningen van kracht geworden.

Deze richtlijn regelt onder meer de wijze waarop pensioenregelingen in de jaarrekening moet worden verwerkt.

Voor het personeel van de Stichting zijn de pensioenen ondergebracht bij ABP, een bedrijfstakpensioenfonds.

Deze regeling is te kwalificeren als een toegezegdpensioenregeling.

Het ABP kan onvoldoende betrouwbare gegevens verschaffen om de vereiste berekeningen te maken.

Door toepassing van de uitzonderingsbepaling (RJ 271.309) voor toegezegdpensioenregelingen welke zijn ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds wordt de pensioenregeling verwerkt als een toegezegdebijdragenregeling.

De dekkingsgraad van ABP berekend op basis van nominale marktrente bedraagt volgens de meest recente informatie per 31 december 2013 105,9% (2012: 96,0%). De bron hiervoor is www.abp.nl.

De bijdragen aan de pensioenregeling zijn als last in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarover de bijdragen zijn verschuldigd.

Grondslagen voor de jaarrekening (vervolg)

Voorziening jubileumuitkeringen

De voorziening voor jubileumuitkeringen is bepaald op basis van de verwachte ontwikkelingen in het personeelsbestand.

De voorziening is gewaardeerd op de contante waarde, rekening houdend met een rekenrente van 4% en een jaarlijkse loonstijging van 2%.

Voorziening bindingstoelage

De voorziening voor bindingstoelage komt tot stand door de gerealiseerde kosten bindingstoelage, over het boekjaar over de periode september tot en met december, periodiek te voorzien.

Hierbij is geschat dat de verplichting in lijn ligt met de gerealiseerde kosten boekjaar, aangezien beperkt sprake is van personele wijzigingen.

Voorziening ouderschapsverlof

Er is geen voorziening voor ouderschapsverlof opgenomen, omdat hier nauwelijks gebruik van wordt gemaakt en deze niet betrouwbaar is vast te stellen.

Onderhoudsvoorziening

In 2013 is er gestart met een onderhoudsvoorziening gebouwen welk gebaseerd is op een meerjarenonderhoudsplan. De werkelijk bestede bedragen worden in mindering gebracht op de voorziening.

Bepaling van het exploitatiesaldo

Met inachtneming van het vorenstaande worden de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, met uitzondering van de ouderbijdrage welke worden verantwoord op het moment van ontvangst.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Toelichting op de balans per 31 december 2013

Activa

Materiële vaste activa

	Verkrijgings- prijs t/m 2012	Afschrij- vingen t/m 2012	Boekwaarde 31-12-2012	Stelsel wijziging 1-1-2013	Inves- teringen 2013	Afschrij- vingen 2013	Boekwaarde 31-12-2013	Afschr. %
Gebouwen en terreinen								
Gebouwen	171.249	80.030	91.219	0	0	5.366	85.853	3,33%
Verbouwingen	36.665	24.937	11.728	0	0	3.667	8.061	10,00%
Geactiveerd onderhoud	20.070	13.719	6.351	-6.351	0	0	0	16,66%
	227.984	118.686	109.298	-6.351	0	9.033	93.914	
Inventaris en apparatuur								
Computers	13.112	10.570	2.542	0	13.343	4.388	11.497	33,33%
Diversen	439	51	388	0	0	88	300	20,00%
Diversen	114.092	67.434	46.658	0	4.361	9.230	41.789	10,00%
	127.643	78.055	49.588	0	17.704	13.706	53.586	
Boeken en methodes	1.065	444	621	0	12.390	1.164	11.847	20,00%
Totaal materiële vaste activa	356.692	197.185	159.507	-6.351	30.094	23.903	159.347	

Financiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2012	Mutaties +	Mutaties -	Diversen	Boekwaarde 31-12-2013
Certificaten Triodos Bank	920	0	260	0	660
	920	0	260	0	660

Toelichting op de balans per 31 december 2013 (vervolg)

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Ministerie van OCW		
Ministerie van OCW inz. lumpsum	116.107	111.053
Ministerie van OCW inz. rugzakgeld	0	7.116
Totaal Ministerie van OCW	<u>116.107</u>	<u>118.169</u>
Overige vorderingen		
Gemeente Leiden inz. Dakwerkzaamheden	9.412	0
Gemeente Leiden inz. Vervanging erfscheiding	596	0
Gemeente Leiden inz. Gymnastiekruimte	5.901	0
Gemeente inz. vandalisme e.d.	1.955	0
Vervangingsfonds inz. uitkeringen	14.309	7.518
Vervangingsfonds inz. Malus	1.219	0
Overige vorderingen	0	177
Totaal overige vorderingen	<u>33.392</u>	<u>7.695</u>
Overlopende activa		
Nog te ontvangen rente	0	336
Diversen vooruitbetaald	7.497	2.268
Diversen nog te ontvangen	0	1.640
Totaal overlopende activa	<u>7.497</u>	<u>4.244</u>
Totaal vorderingen	<u><u>156.996</u></u>	<u><u>130.108</u></u>
Liquide middelen		
ING banken	2.411	16.380
Triodos banken	183.944	66.760
Totaal banken	<u>186.355</u>	<u>83.140</u>
Totaal liquide middelen	<u><u>186.355</u></u>	<u><u>83.140</u></u>

De liquide middelen staan vrij ter beschikking van de Stichting.

Toelichting op de balans per 31 december 2013 (vervolg)

PASSIVA

Eigen vermogen

	Saldo 31-12-2012	Stelsel wijziging 1-1-2013	Saldo 1-1-2013	Bestemming expl. Saldo 2013	Overige mutaties 2013	Saldo 31-12-2013
Algemene reserve	0		0	150.137	0	150.137
Bestemmingsreserve (privaat)	-48.496	-6.351	-54.847	54.847	0	0
Totaal eigen vermogen	-48.496	-6.351	-54.847	204.984	0	150.137

Voorzieningen

	Saldo 31-12-2012	Dotaties 2013	Ont- trekkingen 2013	Saldo 2013
Jubilea	32.557	0	1378	31.179
Bindingstoelage	5.786	0	929	4.857
Totaal personeelsvoorzieningen	38.343	0	2.307	36.036
onderhoud gebouwen	0	65.500	13.002	52.498
Totaal voorzieningen	38.343	65.500	15.309	88.534

Toelichting op de balans per 31 december 2013 (vervolg)

	2013	2012
Kortlopende schulden		
Kredietinstellingen	0	3.403
Crediteuren	59.484	35.990
Belastingen en premies sociale verzekeringen	73.762	89.040
Schulden terzake pensioenen	25.769	30.734
Vervangingsfonds	57	46.923
UWV	0	56.402
Nog te betalen salarissen	1.728	4.555
Overige	18	31
Totaal overige kortlopende schulden	1.803	107.911
Overlopende passiva		
OC&W inz. Jonge leerkrachten	14.952	0
Gemeente inz. Herstel betonnen kelder	3.971	0
Schoolpiengroep	10.519	8.016
Innovatieproject Zoetermeer	4.000	4.000
Vakantiegeld	64.474	74.173
Accountants- en administratiekosten	5.300	19.305
Overige	653	11.256
Totaal overlopende passiva	103.869	116.750
Totaal kortlopende schulden	264.687	383.828

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

NVT

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2013

Baten

	2013	Begroting 2013	2012
(Rijks) bijdragen OCW			
Personele subsidies	1.608.429	1.603.819	1.654.083
Materiële subsidies	331.903	327.218	317.631
Personeel- en arbeidsmarktbeleid	204.626	204.844	214.291
Bijz. en aanvullende bekostiging	89.192	0	0
	<u>2.234.150</u>	<u>2.135.881</u>	<u>2.186.005</u>
(Normatieve) rijksbijdrage OCW			
Niet-geoordeelde subsidies			
Versterking cultuureducatie	0	0	3.311
Subsidie studieverlof	0	0	5.536
Rugzakje	80.614	87.136	79.728
Rugzak ZMLK	7.876	13.344	7.843
Prestatiebox PO	47.008	45.044	35.726
Jonge leerkrachten	10.680	0	0
Professionalisering scholleiding	7.070	0	0
Bijzondere bekostiging taal- en rekenen	0	0	3.401
Impulsgebieden	1.574	975	577
	<u>154.822</u>	<u>146.499</u>	<u>136.122</u>
Totaal niet-geoordeelde subsidies			
	<u>154.822</u>	<u>146.499</u>	<u>136.122</u>
Totaal (Rijks) bijdragen OCW	<u>2.388.972</u>	<u>2.282.380</u>	<u>2.322.127</u>
Overige overheidsbijdragen			
Gemeente diverse vergoedingen	14.094	13.000	12.248
	<u>14.094</u>	<u>13.000</u>	<u>12.248</u>
Totaal overige overheidsbijdragen			
	<u>14.094</u>	<u>13.000</u>	<u>12.248</u>
Overige baten			
Verhuur	53.836	47.200	45.221
Ouderbijdragen	161.023	132.500	143.689
Giften/schenkeningen	0	1.000	790
Vervangingsfonds inz. aanvullend pakket	0	0	415
Zorgmiddelen Samenwerkingsverbanden	57.939	35.200	40.621
Diverse opbrengsten	3.059	0	14.556
	<u>60.998</u>	<u>35.200</u>	<u>55.592</u>
Overige			
	<u>60.998</u>	<u>35.200</u>	<u>55.592</u>
Totaal overige baten	<u>275.857</u>	<u>215.900</u>	<u>245.292</u>
Totaal baten	<u><u>2.678.923</u></u>	<u><u>2.511.280</u></u>	<u><u>2.579.667</u></u>

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2013 (vervolg)

Lasten	2013	Begroting 2013	2012
Personeelslasten			
Brutolonen en salarissen	1.468.625	0	1.707.014
Sociale lasten	326.400	0	343.979
Pensioenlasten	216.749	0	238.953
Uitkeringen vervangingsfonds	-80.718	0	-241.340
Uitkeringen UWV	-12.802	0	-2.820
Budget loonkosten	0	1.976.375	0
Lonen en salarissen	1.918.254	1.976.375	2.045.786
Mutatie voorziening jubileum-uitkeringen	-1.378	0	-946
Mutatie voorziening bindingstoelage	-929	0	-215
Totaal dotaties personele voorzieningen	-2.307	0	-1.161
Bedrijfsgezondheidsdienst	2.977	7.500	12.693
Diensten derden	42.097	41.500	71.294
Begeleiding rugzakleerlingen	8.289	19.500	6.637
Vrijwilligersvergoeding	21.726	12.000	13.206
Vervangingsfonds inz. extern personeel	0	0	-9.516
Totaal personeel niet in loondienst	75.089	80.500	94.314
Vervangingsfonds (bonus/malus)	-1.219	41.000	45.467
Scholing leerkrachten	13.752	12.500	11.231
Diverse personeelslasten	3.440	1.000	46.646
Totaal overig	15.973	54.500	103.344
Totaal personeelslasten	<u>2.007.009</u>	<u>2.111.375</u>	<u>2.242.283</u>
Personeelsbezetting in FTE per 31 december			
- Directie	2,00		1,80
- OP	25,69		29,13
- OOP	4,85		5,09
Totaal personeelsbezetting	<u>32,54</u>		<u>36,02</u>
Afschrijvingen			
Gebouwen	9.033	13.961	12.378
Inventaris en apparatuur	13.706	11.098	11.596
Boeken en methodes	1.164	476	213
Totaal materiële vaste activa	23.903	25.535	24.187
Totaal afschrijvingen	<u>23.903</u>	<u>25.535</u>	<u>24.187</u>

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2013 (vervolg)

	2013	Begroting 2013	2012
Huisvestingslasten			
Huur gebouwen/lokalen	0	0	1.444
Dotatie voorziening onderhoud	65.500	0	0
Onderhoud gebouwen	12.168	11.000	12.290
Onderhoud installaties	6.194	6.500	3.137
Onderhoud terreinen	1.372	2.200	225
Totaal onderhoud	85.234	19.700	15.652
Energie en water	80.351	46.000	45.660
Schoonmaakkosten	59.364	55.000	46.224
Publiekrechtelijke heffingen	2.476	3.100	3.303
Beveiligingskosten	2.479	2.500	1.630
Overige	4.364	4.200	4.239
Overige	6.843	6.700	5.869
Totaal huisvestingslasten	234.268	130.500	118.152
Overige instellingslasten			
Administratie en beheerslasten			
Centrale Administratie voor scholen	50.042	50.042	46.839
Accountantskosten	6.087	5.384	5.162
Telefoonkosten	3.808	5.100	4.729
Reproductiekosten	14.612	15.500	19.759
Drukwerk	856	1.400	1.544
Abonnementen/contributies	1.557	2.150	2.485
Porti en vracht	964	900	1.420
Kosten ICT	17.135	15.000	24.807
Diverse kantoorkosten	1.438	1.200	1.593
Diverse bestuurskosten	1.582	1.500	1.798
Bank en girokosten	1.043	1.000	1.113
Verzekeringen algemeen	1.633	1.700	1.688
Totaal administratie- en beheerslasten	100.757	100.876	112.937

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2013 (vervolg)

	2013	Begroting 2013	2012
Inventaris, apparatuur en leermiddelen			
Aanschaf klein inventaris	2.345	1.250	154
Leermiddelen	44.787	34.150	34.176
Totaal inventaris, apparatuur en leermiddelen	47.132	35.400	34.330
Overige			
Wervingskosten	90	100	210
Representatie	1.206	600	527
Medezeggenschap	423	1.250	1.097
School- en jaarfeesten	4.709	3.000	2.534
Schoolreisjes	1.616	500	931
Toneel/muziekuitvoeringen	688	350	102
Kosten gymzaal	393	1.000	698
Bazaar	0	0	260
Cultuureducatie	403	600	1.123
Schoolarts	4.186	4.200	7.106
Bibliotheek	2.978	350	69
Schoolbegeleidingsdienst	10.320	4.000	5.151
Diverse onderwijskosten	4.277	2.050	5.928
Contributie Vereniging van vrijescholen	12.226	6.800	3.510
Kantinekosten/koffie/thee	5.087	2.200	2.584
Contributie V.B.S.	4.747	3.500	3.392
Schoolreklame/PR	3.983	2.500	2.580
Schoolkrant/maandbericht	1.856	2.500	3.416
Reiskosten algemeen	90	250	76
Kosten WSNS	25	0	0
Kosten apotheek	12	300	127
Vergaderkosten	8	450	442
Overige contributies	884	310	803
Diverse kosten	327	700	922
Totaal overige	60.534	37.510	43.588
Totaal overige lasten	208.423	173.786	190.855
Financiële baten en lasten	60.534	37.510	43.588
Financiële baten			
Rentebaten	31	0	665
Financiële lasten			
Rentelasten	367	450	7.406
Saldo financiële baten en lasten	-336	-450	-6.741

Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van Van Ree Accountants BV zijn ten laste gebracht van de Stichting, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW.

van Ree accountants

	2013	2012
Onderzoek van de jaarrekening	5.524	5.162
Andere controle opdrachten	563	0
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0	0
Andere niet controlediensten	0	0
	6.087	5.162

Overige gegevens

(Voorstel) bestemming van het exploitatiesaldo

Vooruitlopend op het bestuursbesluit is het exploitatiesaldo over 2013 toegevoegd aan de algemene reserve.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die aanleiding geven de jaarrekening te wijzigen.

een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidcriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing van ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Vrije Scholen Rijnstreek per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de Beleidsregels toepassing WNT.

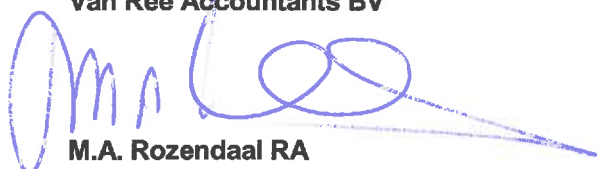
Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2013 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het onderwijscontroleprotocol OCW/EZ 2013.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393, lid 5 onder e en f van het BW melden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 van het BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392, lid 1 onder b tot en met h van het BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391, lid 4 van het BW. Tenslotte vermelden wij dat het jaarverslag voldoet aan de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.2.5 Jaarverslag van het onderwijscontroleprotocol OCW/EZ 2013.

Barneveld, 22 mei 2014

Van Ree Accountants BV

M.A. Rozendaal RA

Gegevens over de rechtspersoon

Naam en adres van de instelling: Stichting Vrije Scholen Rijnstreek
Maresingel 19
2316 HA Leiden

Telefoonnummer: 071-5219015
Faxnummer: 071-5222730
E-mailadres: directie@vsmareland.nl
Internetsites: www.vsmareland.nl
www.vrijeschool-alphen.nl
www.vrijeschoolzoetermeer.nl

Bestuursnummer: 41359
BRIN-nummer(s) 06UT
08SE
06MQ

Naam contactpersoon: Dhr. WB van Leeuwen
Telefoonnummer: 071-5219015
Faxnummer: 071-5222730
E-mailadres: directie@vsmareland.nl

Financiële kengetallen

	2013	2012
Materiële vast activa		
- Gebouwen	93.914	109.298
- Overige	65.433	50.209
Financiële vast activa	660	920
Vorderingen	156.996	130.108
Liquide middelen	186.355	83.140
Totaal vlottende activa	343.351	213.248
Totaal activa	503.358	373.675
Eigen vermogen	150.137	-54.847
Voorzieningen	88.534	38.343
Langlopende schulden	0	0
Kortlopende schulden (Vlottende passiva)	264.687	383.828
Totaal passiva	503.358	367.324
Bijdrage OCW	2.388.972	2.322.127
Overige baten	289.982	258.205
Totale baten	2.678.954	2.580.332
Totale lasten	2.473.603	2.575.477
Exploitatieresultaat	204.984	-2.551
Solvabiliteitsratio 1	29,83%	-14,93%
Solvabiliteitsratio 2	47,42%	-4,49%
Liquideitsratio (current ratio)	1,30	0,56
Liquideitsratio (quick ratio)	1,30	0,56
Rentabiliteit	7,65%	-0,10%
Kapitalisatiefactor	15,28%	10,25%
Weerstandverm. 1	-0,39%	-9,23%
Weerstandverm. 2	9,65%	-0,64%

Solvabiliteitsratio 1	: Verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen
Solvabiliteitsratio 2	: Verhouding eigen vermogen (incl. voorzieningen) ten opzichte van het totale vermogen
Current ratio	: Vlottende activa in verhouding tot vlottende passiva
Quick ratio	: Courante activa in verhouding tot het kort vreemd vermogen
Rentabiliteit	: Exploitatieresultaat in verhouding tot totale baten (incl. rentebaten)
Kapitalisatiefactor	: Balanstotaal -/- vaste activa gebouwen afgezet tegen de totale baten (incl. rentebaten)
Weerstandverm. 1	: Eigen vermogen -/- MVA afgezet tegen ontvangen rijksbijdrage OCW
Weerstandverm. 2	: Eigen vermogen plus voorzieningen afgezet tegen totale lasten (incl. rentelasten)